

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3198/2019. (VII. 16.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.III.22.017/2017/21. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó a Kúria Pfv.III.22.017/2017/21. számú ítéletével szemben a Fővárosi Törvényszék útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságnál.
- [2] 1.1. Az indítványozó az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d)* pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján azért nyújtott be alkotmányjogi panaszt, mert álláspontja szerint a Kúria Pfv.III.22.017/2017/21. számú ítélete, valamint ebben az ítéletben felülvizsgált Fővárosi Ítéletábrta 6.Pf.20.144/2017/8–II. számú és Fővárosi Törvényszék 2.P.25.189/2015/44. számú ítéletei sértik az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében elismert tulajdonhoz fűződő jogot, az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt jogegyenlőségi szabályt, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében garantált tisztességes eljáráshoz fűződő jog követelményeit. Az indítványozó emellett hivatkozik az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdésében és az Alaptörvény 28. cikkében foglalt alkotmányi szabályok sérelemére is. Az indítványozó ilyen alaptörvényi hivatkozások alapján kezdeményezte a bírói döntések alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó ezen kívül kezdeményezte, hogy az Alkotmánybíróság hívja fel az első fokon eljáró bíróságot az alkotmányjogi panaszban támadott bírósági határozat végrehajtásának felfüggesztésére.
- [3] 1.2. Az alkotmányjogi panasz benyújtására okot adó, kártérítés megállapítása érdekében indított polgári perben az indítványozó felperesként szerepel. A perben első fokon eljáró törvényszék által megállapított, és a peres eljárás során irányadó tényállás rövid lényege szerint a felperesek – és köztük az indítványozó – célrészjegy megállapodásokat kötöttek az alperesek által képviselt és igazgatott szövetkezettel, és a megállapodásban meghatározott összegeket befizették a szövetkezet pénztárába. A szövetkezet időközben fizetéseképtelenné vált és miután a bíróság elrendelte szövetkezet felszámolását, az indítványozó a felszámolási eljárásban bejelentette a hitelezői igényét. A felperesi – és köztük az indítványozói – követelések egy része a felszámolási eljárásban megtérült, míg a felszámoló az alperesekkel szemben a szövetkezetet megillető követelés egy részét a felpere-sekre engedményezte. A felperesek – és köztük az indítványozó – a szövetkezettel szemben a meg nem térült követeléseik (káruk) megtérítése iránt terjesztettek elő keresetet a szövetkezet igazgatósági tagjaival (alperesek-ke) szemben. Az ügyben első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék a keresetet elutasította, mert álláspontja sze-rint a kártérítési követelések részben elévültek, részben pedig nem állapítható meg közvetlen okozati összefüg-gés az alperesek magatartása és a felpereseket ért kár között. Az indítványozó tekintetében előadott törvényszéki okfejtése szerint az alperesek a szövetkezetnek okoztak kárt és vezető tisztségviselőként csak a jogszabályban meghatározott esetben tehetők felelőssé a szövetkezet tartozásaiért. Ilyen kifejezett jogszabá-lyi rendelkezés hiányában a felelősség megállapítására nincsen lehetőség (erről lásd: Fővárosi Törvényszék 2.P.25.189/2015/44. számú ítéletének 2–4. és 8–15. oldalait)
- [4] A felperesek – és köztük az indítványozó – a törvényszék döntését a Fővárosi Ítéletábrta előtt fellebbezéssel tá-madták. Az ítéletábrta az elsőfokú bíróság döntését a per főtárgya tekintetében helybenhagyta, míg a perköltség viselésére vonatkozó részben megváltoztatta. Ítéleti indokolásában osztotta a törvényszék által előadott jogi következtetéseket rámutatva arra, hogy az alperesek magatartása és a felperesek kárának bekövetkezése közöt-ti közvetett oksági kapcsolat nem tekinthető olyan körülménynek, amely a peres felek között szerződésen kívü-li kártérítési jogviszonyt hozhat létre. Emellett az ítéletábrta kifejtette, hogy a szövetkezeti törvények a vezető tisztségviselők és a tagok egymással szembeni felelőssége tekintetében nem tartalmaznak szabályokat, míg

a felszámolási eljárás során a vezető tisztségviselő felelősségének megnyitására lehetőséget nyújtó megállapítási pert (a csőd eljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 33/A. §) sem a szövetkezeti felszámolója, sem pedig a felperesek nem indították meg (erről lásd: Fővárosi Ítéletábrla 6.Pf.20.144/2017/8-II. számú ítéletének 5–7. oldalait).

- [5] A Fővárosi Ítéletábrla jogerős ítéletével szemben a felperesek – és köztük az indítványozó – nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet, amelyben az alsóbb fokú bíróságok jogszabálysértő jogértelmezését sérelmezték. A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta, és – az indítványozó tekintetében – ennek indokaként előadta, hogy helyesen járt el az ítéletábrla, amikor a szövetkezeti törvények releváns szabályait nem tekintette a vezető tisztségviselőknek a tagokkal szembeni felelősségét megalapozó jogszabályoknak. A Kúria emellett a felszámolási eljárásban ismert megállapítási perrel kapcsolatban állított jogszabálysértéssel összefüggésben azt rögzítette, hogy az nem alkalmas felülvizsgálati eljárás megalapozására, ugyanis ez a jelen kártérítési perben már nem alkalmazható (erről lásd: Kúria Pfv.III.22.017/2017/21. számú ítéletének 6–7. oldalait).
- [6] 1.3. Az indítványozó ezt követően terjesztett elő alkotmányjogi panaszt, amelyben általánosságban arra mutat rá, hogy a bírói döntések „egyértelműen a jogszabályok figyelembevétele nélkül ítélt az alperesek javára.” Az indítványozó kifejezetten hivatkozik az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében elismert alkotmányjogi tulajdonvédelem sérelmére, mert álláspontja szerint az eljáró bíróságok téves és hibás jogértelmezése miatt esett el az őt megillető kártérítéstől. Az indítványozó e körben előadott további indokolása szerint nincs is szükség az alpereseket terhelő felelősség vizsgálatára, hiszen az alperesek büntetőjogi felelősségét büntetőbíróság már kimondta. Emellett az indítványozó hivatkozik az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében biztosított jogegyenlőség alkotmányjogi elvére is, és ennek indokaként azt adja elő, hogy a büntető és a kártérítési ügyben eljáró bíróságok egymástól eltérő döntéseket hoztak. Az indítványozó ezzel összefüggésben hivatkozik a bíróságokba vetett közbizalom megrendülésére, valamint az előreláthatóság elvének sérelmére is. Az indítványozó megjelöli az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében elismert tisztességes eljáráshoz fűződő jog sérelmét is. E körben előadja, hogy a bíróságok felülírták a jogszabályokat és nem a törvényben meghatározott célok szerint ítélezték. Az indítványozó végül azért hivatkozik az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdésében foglalt szabály sérelmére, mert a Kúria nem hozott jogegységi döntést a szövetkezeti károsultak ügyében, illetve az Alaptörvény 28. cikkben foglalt szabályt azért hívja fel, mert a józan ész és az erkölcsös cél figyelembevételével, az Alaptörvénnyel összhangban a kártérítés megfizetésére kellett volna kötelezni az alpereseket.
- [7] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, míg ugyanezen szakasz (3) bekezdése értelmében a befogadás visszautasítása esetén rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [8] 3.1. Az Abtv. 27. § a) pontjai és ezzel összhangban az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja úgy rendelkezik, hogy alkotmányjogi panasz kezdeményezésére olyan bírói döntéssel szemben van lehetőség, amely Alaptörvényben biztosított jogot sért, vagyis alkotmányjogi panaszt Alaptörvényben biztosított jog sérelmére lehet alapítani. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában részben az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdésében, részben pedig az Alaptörvény 28. cikkben foglalt alkotmányjogi szabályok vélt sérelmére hivatkozik. Az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdése ugyanakkor nem Alaptörvényben biztosított jogot fogalmaz meg, hanem a rendes bíróságok főbb hatásköreit és a Kúria jogalkalmazás egységét biztosító feladatát rögzíti. Az Alaptörvény 28. cikke a bíróságok számára alkotmányos kötelezettségként írja elő, hogy ítélező tevékenységük során a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény e szabálya sem Alaptörvényben biztosított jog, így ennek megfelelően vélt sérelmére alkotmányjogi panasz nem alapítható {elsőként lásd: 3381/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [11]; amelyet legutóbb megerősített: 3359/2018. (XI. 20.) AB végzés, Indokolás [8]}. Ebből következően az alkotmányjogi panasz ezekben a részeken nem felel meg a befogadhatóság Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontjában foglalt törvényi követelményének.
- [9] 3.2. Az Abtv. 29. §-a az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeként határozza meg, hogy az indítvány bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a befogadhatóság e feltételei vagylagos jellegűek, így fennállásukat az Alkotmánybíróság minden esetben külön-külön vizsgálja {elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.

- [10] Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság e törvényi feltételével összefüggésben elsőként arra emlékeztet, hogy az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; legutóbb megerősítette: 3146/2019. (VI. 13.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [11] Az indítványozó az alkotmányjogi panaszában megjelölt valamennyi Alaptörvényben elismert jog sérelmére általánosságban, az eljáró bíróságok jogértelmezésének helytállóságával és tényállás megállapításával összefüggésben hivatkozik. Az Alkotmánybíróság előbbieken felidézett következetes álláspontja értelmében ugyanakkor az ítélkező bíróság bizonyítékértékelési és jogértelmezési szabadságához tartozik, hogy a bizonyítékokat meggyőződése szerint mérlegelje és ezzel együtt jogági minősítésüket illetően szabadon alakíthassa ki jogi álláspontját, valamint ennek megfelelően saját maga dönthessen a tényállás megállapításáról. Az eljáró bíróságok által elfogadott jogértelmezés és a bizonyítékok mérlegelésének ilyen felülvizsgálatától pedig az Alkotmánybíróság mindaddig tartózkodik, amíg a jogértelmezés pontosan körülírt, Alaptörvényben védelmezett jogot nem sért {lásd például: 3027/2017. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [15]}. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában azonban pontosan körülírt alaptörvény-ellenességre nem hivatkozik, ehelyett a panasz valójában a bírói döntések téves jogértelmezését állítva, azok ismételt felülbírálatára irányul. Ezek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panaszban a tulajdonjog, a jogegyenlőség, valamint a tisztességes eljárás követelményeinek sérelmeként előadott kifogások nem vetnek fel olyan alaptörvény-ellenességi kételet, amely érdemben befolyásolhatta a támadott bírói döntést. Az Alkotmánybíróság emellett az alkotmányjogi panaszban felvetett kérdéseket jelen ügyben nem értékelte olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésekként sem, amely érdemi alkotmánybírói eljárásra okot adhatna {elsőként lásd: 3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3], legutóbb meg: 3130/2019. (VI. 5.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [12] 4. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként így arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz részben nem felel meg az Abtv. 27. § a) pontjában és az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontjában, részben pedig az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében előírtakra is, visszautasította.
- [13] Mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt visszautasította, így okafoyottá vált az indítványozó abbéli kezdeményezése, hogy az Alkotmánybíróság hívja fel az első fokon eljáró bíróságot a panaszban támadott bírói határozat végrehajtásának felfüggesztésére {elsőként lásd: 3097/2015. (V. 19.) AB végzés, Indokolás [21]; legutóbb: 3094/2019. (V. 7.) AB végzés, Indokolás [24]}.

Budapest, 2019. július 9.

Dr. Horváth Attila s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírói ügyszám: IV/19/2019.

